

TOPONÍMIA DELS POBLES VALENCIANS

ALFAUIR

LA SAFOR

ACADÈ
MIAVA
LENCI
ANADE
LALLE
NGUA

AJUNTAMENT
D'ALFAUIR

ACADÈMIA VALENCIANA DE LA LLENGUA
SECCIÓ D'ONOMÀSTICA

COORDINACIÓ I GESTIÓ
Unitat de Recursos Tecnolingüístics

RECULL
Josep-Ramon Millet i Pons

TEXT
Jesús E. Alonso López

DISSENY
Vicent Almar

MAQUETACIÓ I GRAFISME
Guillermo Tomás Lull

© Acadèmia Valenciana de la Llengua

Col·lecció: Onomàstica i Toponímia
Sèrie: Toponímia dels Pobles Valencians
Alfauir, 80

Editat per: Publicacions de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua
Av. de la Constitució, 284
46019 València
Tel.: 96 387 40 23
Adreça electrònica: avl@gva.es

Amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Alfauir i del CEIC Alfons el Vell

ISBN: 84-482-4184-3
Depòsit legal: V-4425-2005
Impressió: Gràfiques Vimar, SL

ALFAUIR

La població d'Alfauir està situada a 80 metres sobre el nivell del mar; la seua configuració és allargada i segueix la topografia del barranc d'Alfauir: un curs d'aigua, procedent de la Cuta, que circula per terres blanques i sol perdurar tot l'any. El terme municipal té una extensió de 6,20 km² i està dividit en dos parts pel riu de Vernissa.

L'antic accés a la població des del camí reial arribava pel camí de vora el barranc. Després va connectar amb la comarca d'Almansa per Ròtova i actualment compta amb un accés directe a l'autovia del Morquí. Els diversos camins s'unixen en la plaça i continuen, a través del Murtar, cap a Castellonet i cap a Ador. La recent circumval·lació i els nous accessos han posat al descobert una vil·la romana amb almàssera i necròpolis.

L'horta tradicional és la regada per la séquia comuna amb Ròtova, que naix en un assut sobre el Vernissa. El recurs econòmic principal ha sigut tradicionalment l'agricultura, amb una destacable expansió vitivinícola durant el segle XIX. També han sigut importants per a algunes famílies les mines i els forns d'algeps, situats en la muntanya del castell, que foren abandonats cap a l'any 1955. Hi ha pedreres de marbre negre.

En els anys posteriors a la Guerra Civil, la població va patir un estancament a causa de l'emigració cap a França i Gandia. Però en les últimes dècades ha experimentat una important transformació urbanística i poblacional. Actualment té 361 habitants.

Va ser una alqueria musulmana, com demostra el seu nom d'origen àrab, que va ser donada a Pere de Vilaragut l'any 1249. Depenia de la jurisdicció del castell de Palma.

El terme municipal inclou, al nord, les terres de l'antic llogaret de Cotalba, on es troba el Monestir de Sant Jeroni. Va ser fundat el 1388 i s'hi va instal·lar la primera comunitat jerònima de l'antiga Corona d'Aragó, d'on partiren diverses fornades de monjos per crear-ne d'altres a Mallorca i Catalunya. Este monestir ha marcat profundament la història del poble, sobretot perquè des de l'any 1424 es va convertir en el senyor d'Alfauir. Això volia dir que els monjos administraven el terme, nomenaven autoritats locals i arreplegaven en sa casa o torre una part, molt sovint la tercera, dels fruits que es collien. En l'etapa final de l'antic règim, els seus habitants participaren del desig general de veure suavitzades o finides les exaccions senyoriales.

Eclesiàsticament, no ha tingut mai parròquia pròpia, l'església dedicada a la Mare de Déu del Rosari és annexa de la parròquia de Ròtova. Quant a l'àmbit sanitari, també s'inclou en l'àrea de Ròtova. L'arxiu municipal és relativament ric i ben organitzat, amb documents des de la primera mitat del segle XIX.

ELEMENTS FÍSICS I ALTRES LLOCS D'INTERÉS

Orografia

Collado del Carreró
Cova dels Porcs
la Serreta
Muntanyeta de Gorrita
Muntanyeta del Pinar del Convent

Penya Roja
Penyot del Sister
Pla del Castell
Tossal de la Daià

Hidrografia natural

Barranc de la Daià
Barranc de la Vinuesa
Barranc de les Coves
Barranc del Puçol

el Barranquet
Font de Canelles
Font del Sister
Riu de Vernissa

Hidrografia artificial

Assut del Barranc de la Vinuesa

Motor del Convent

Altres llocs d'interés

Castell de Palma
Cementeri
Convent de Sant Jeroni de Cotalba

l'Arcada
Molí del Convent

PRESENCIA HUMANA

Poblament

Alfuir
Cases de Cotalba

Riurus dels Garcies

Partides i paratges

Canelles
Davant Casa
el Blanquissal
el Carrascal
el Convent
el Murtar
el Palmeral
el Pinar del Convent
el Pinar Tancat
el Racó de l'Esperança
el Racó de la Mina
el Racó de Sant Miquel
el Raconet
el Rafalany
el Rajolar
el Secà
el Sequer
el Sister
el Terror Roig

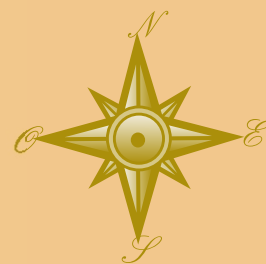
el Tossal
els Avencs
els Fondets
els Valls
l'Algoleja
l'Alteró
l'Era
l'Horta
la Canal
la Caseta
la Daià
la Lloma
la Mata
la Mola
la Sort
les Coves
les Escaletes
les Marjaletes
Racó del Tio Tomàs

Vies de comunicació

Camí de Canelles
Camí de Castellonet
Camí de l'Horta
Camí de la Daià
Camí de les Coves
Camí de les Marjaletes
Camí del Carril
Camí del Convent

Camí del Molí
Camí del Pinar
Camí del Sister
Camí dels Quadros
Camí dels Valls
Camí Real
Camí Real de Xàtiva
Carretera d'Albaida

Elements físics i altres llocs d'interés

TERME DE PALMA DE GANDIA

TERME DE RÒTOVA

TERME D'ADOR

TERME D'ALMISERÀ

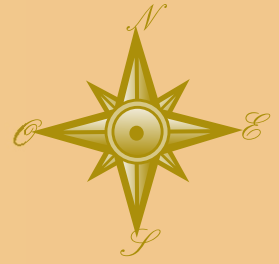
TERME DE CASTELLONET DE LA CONQUESTA

- Capital de municipi
- Nucli de població
- Carretera
- Camí, senda
- Riu
- Barranc
- Assut
- Molí
- Motor
- Font
- Muntanya
- Cova
- Penya
- Coll, pas de muntanya
- Castell
- Convet
- Pont
- Cementeri
- Pla

SERRETA

Presència humana

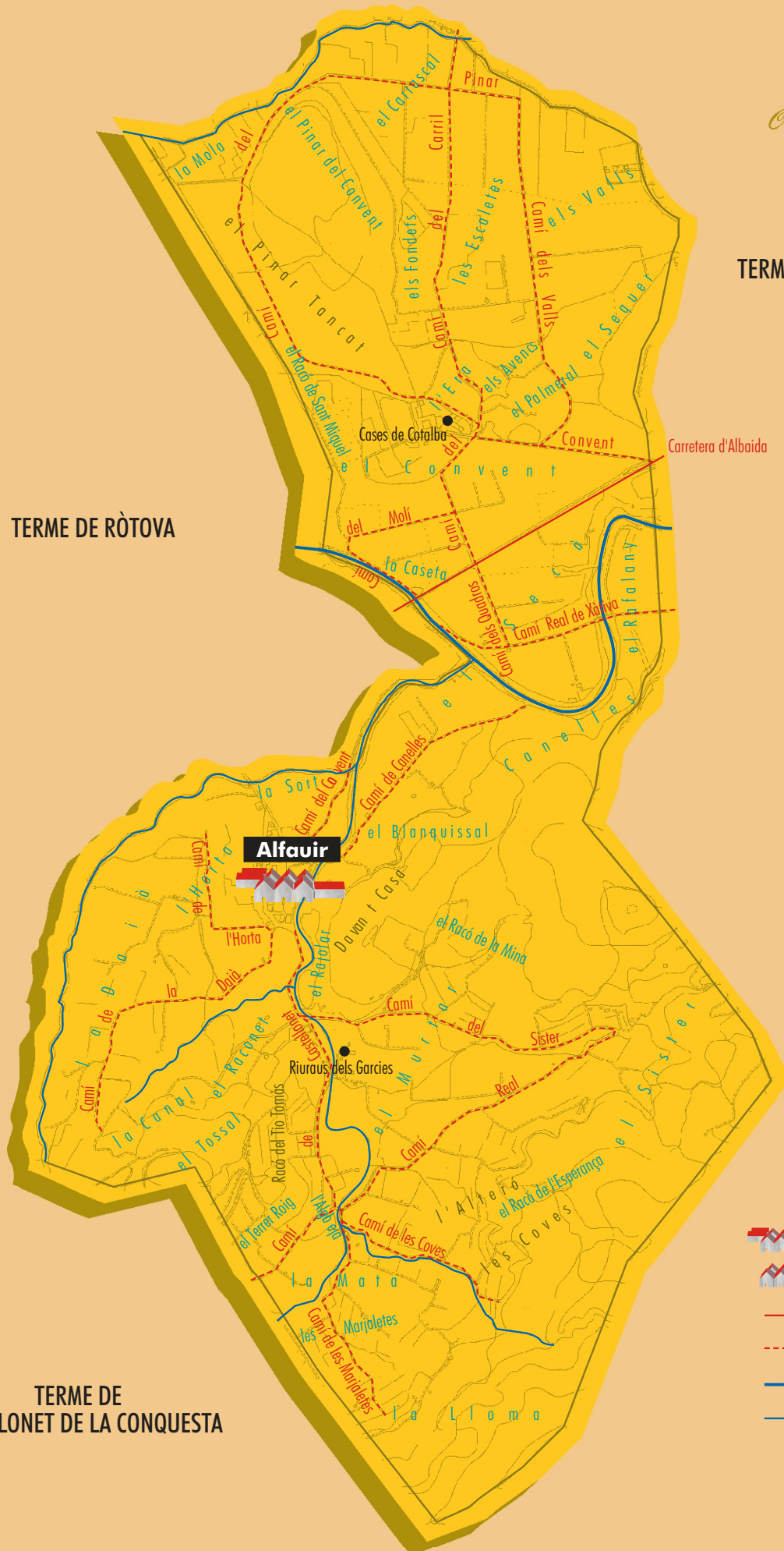
TERME DE PALMA DE GANDIA

TERME DE RÒTOVA

TERME D'ADOR

TERME D'ALMISERÀ

TERME DE CASTELLONET DE LA CONQUESTA

- Capital de municipi
- Nucli de població
- Carretera
- Camí, senda
- Riu
- Barranc
- Mas, casa
- Partida
- Paratge